

ВІДГУК

**офіційного опонента – кандидат юридичних наук, доцента
Сокурєнко Олєни Анатолїївни на дисертацію Желїнського Віталїя
Миколайовича на тему «Адміністративно-правовї засади реєстраційної
дїяльності Міністерства юстиції України», подану на здобуття наукового
ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 –
адміністративне право і процес; фїнансове право; інформаційне право**

Актуальність теми дисертаційного дослідження

Провідну роль у забезпеченні реєстраційної дїяльності, серед понад 50 суб'єктів публічного адміністрування, що її здійснюють, відіграє Міністерство юстиції України. Тому зрозуміло, що для реєстраційної дїяльності зазначеного органу публічної адміністрації характерні, як загальні проблеми реформування, так і специфічні, що стосуються окремих видів реєстраційної дїяльності та надання реєстраційних послуг. Дисертація Желїнського Віталїя Миколайовича на тему «Адміністративно-правовї засади реєстраційної дїяльності Міністерства юстиції України» є безумовно актуальною та своєчасною, адже інститут державної реєстрації досї реформується.

Автором розкрито усі процесуальні та процедурні особливості реєстраційної дїяльності Міністерства юстиції України. При цьому. існуючі виклики щодо проведення реформи з цифровізації: відсутність електронної взаємодії між органами публічної адміністрації, відсутність цифрової культури, переобтяження інформаційних карток, неналежне інтернет-покриття на всій території України, відсутність зручних засобів е-ідентифікації, відсутність довіри до захисту конфіденційної інформації, потреба в офлайн-консультації перед он-лайн-реєстрацією, дублювання функцій ЦНАП та відомчих «офісів РАЦС» («Open Space») Мінюсту; недостаня кількість ІТ-фахівців для проведення реформи. З'ясовано, що для успішної реалізації програми «Держава в смартфоні» було прийнято ряд нормативно-правових актів, якими було створено правове підґрунтя для врегулювання процесу цифровізації в Україні, ведення адміністративної

посади CDTO – Chief Digital Transformation Officer (профільного заступника міністра з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації) - потребують подальшого дослідження.

Таким чином, враховуючи недостатню урегульованість реєстраційної діяльності Міністерства юстиції України, безсистемність законодавства у зазначеній сфері, актуальність дисертації Желінського Віталія Миколайовича на тему «Адміністративно-правові засади реєстраційної діяльності Міністерства юстиції України» є беззаперечною.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, які сформульовані у дисертації, їх достовірність, новизна

Достовірність та теоретичні обґрунтованість наукових положень висновків та рекомендацій, які сформульовані в дисертаційному дослідженні забезпечена в першу чергу достатнім обсягом теоретичного та практичного матеріалу, що був опрацьований дисертантом під час підготовки та написання дисертаційного дослідження, а також застосуванням широкого спектру загальнонаукових та спеціальних методів дослідження для отримання пропозицій та висновків.

У процесі дослідження використано сукупність методів наукового пізнання. *Загально-філософський* метод був використаний при встановленні побудови понять «реєстраційна діяльність», «реєстраційна процедура», «реєстраційна послуга», «державні гарантії забезпечення реєстраційної діяльності» та при формулюванні інших авторських теоретичних дефініцій в окресленій сфері (розділи 1-2). Методи *аналізу і синтезу* дали змогу проаналізувати сучасний стан і перспективи розвитку реєстраційної діяльності Міністерства юстиції України (підрозділ 3.2). Методи *класифікації та групування* були використані при виокремленні загальних і спеціальних ознак стадій реєстраційної діяльності, що здійснюються Міністерством юстиції України (підрозділ 2.2). *Компаративістський* метод дозволив

провести порівняльний аналіз здійснення адміністративно-правового регулювання реєстраційних процедур в різних країнах світу (підрозділ 3.1).

Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що сформульовані та аргументовані в дисертації теоретичні положення, висновки і пропозиції впроваджено та надалі може бути використано в: науково-дослідній сфері – для подальшого вдосконалення теоретичних положень адміністративно-правових засад реєстраційної діяльності Міністерства юстиції України (акт впровадження у науково-дослідну діяльність Науково-дослідного інституту публічного права); практичній діяльності – при розробці та підготовці Інститутом законодавства Верховної Ради України експертно-аналітичних матеріалів для відповідних Комітетів Верховної Ради України, з метою удосконалення адміністративного законодавства України (акт впровадження у практичну діяльність Інституту законодавства Верховної Ради України); освітньому процесі – матеріали дисертації застосовуються в освітньому процесі під час підготовки та проведення лекцій, семінарських і практичних занять зі здобувачами вищої освіти з навчальних дисциплін: «Адміністративне право і процес», «Адміністративна реформа в Україні», «Адміністративне право», «Актуальні проблеми адміністративного права і процесу», «Аналітичне забезпечення професійної діяльності», «Публічне адміністрування» (акт впровадження в освітній процес Національної академії внутрішніх справ).

Результати дисертаційного дослідження можуть бути корисними як для науковців, які працюють у сфері адміністративного права, так і для сфери діяльності публічної адміністрації.

Мета роботи полягає в тому, щоб на підставі фундаментального аналізу теоретичних концептуальних засад та адміністративно-правових інструментів визначити місце і роль Міністерства юстиції України щодо дотримання законності у реєстраційній сфері, а також надати практичні пропозиції для адміністративно-правового забезпечення її реалізації.

Відповідною гарантією достовірності та теоретичної обґрунтованості наукових положень висновків та рекомендацій, сформульованих автором є вірно поставлена мета та завдання дослідження, логіка викладеного матеріалу. Структура дисертаційної роботи дозволила автору повно охопити предмет дисертаційного дослідження.

Наукова новизна отриманих результатів полягає в тому, що дисертація є першим комплексним дослідженням, в якому по-новому були розкриті адміністративно-правові засади реєстраційної діяльності Міністерства юстиції України. За результатами проведеного аналізу сформовано низку нових теоретичних та практичних положень, висновків та пропозицій. Основними з них є такі:

– уперше запропоновано встановити адміністративну відповідальність щодо керівників міністерств та інших центральних органів виконавчої влади за систематичне видання нормативно-правових актів, що не відповідають чинному законодавству, направлення таких актів до виконання та застосування, шляхом внесення змін у Кодекс України про адміністративні правопорушення, включивши у статтю 188-41 частину другу, яку викласти у наступній редакції «систематичне видання міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади нормативно-правових актів, що не відповідають чинному законодавству, направлення таких актів до виконання та застосування - тягнуть за собою накладення штрафу на керівників органів, нормативно-правові акти яких відповідно до закону підлягають державній реєстрації, від шестидесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян»;

– удосконалено напрацювання щодо переліку спеціальних принципів державної реєстрації, до яких відносяться: принцип обов'язковості державної реєстрації у державних реєстрах; принципи об'єктивності, достовірності та повноти реєстраційної діяльності; принцип публічності реєстраційної діяльності та державних реєстрів; принципи відкритості і доступності реєстраційної діяльності та державних реєстрів; заявницький принцип

реєстраційної діяльності; принцип єдності реєстраційної діяльності; принцип внесення відомостей у державні реєстри на підставі і у порядку визначеним законом; принцип територіальності реєстраційної діяльності;

– отримали подальшого розвитку твердження про те, що реєстраційна діяльність Мінюсту характеризується наявністю двох складових: матеріально-правової і процесуально-правової, де перша складова визначається тим, що адміністративно-правові норми встановлюють: мету, завдання, принципи реєстраційної діяльності; вимоги і підстави для обов'язкової реєстрації; адміністративно-правовий статус Мінюсту як суб'єкта реєстраційних правовідносин; адміністративну відповідальність сторін реєстраційних правовідносин, а друга - забезпечується адміністративно-процесуальними нормами, що визначають: стадії реєстраційної процедури; адміністративно-процесуальний статус суб'єктів реєстрації; порядок притягнення до адміністративної відповідальності за порушення матеріальних адміністративно-правових норм, що регулюють реєстраційну діяльність.

Тобто роботі притаманна наукова новизна, порушено ряд неосвітлених вітчизняною адміністративною наукою проблем, вирішення яких дозволить ефективніше здійснювати реєстраційну діяльність Міністерством юстиції України.

У висновках дисертації на основі комплексного аналізу нормативних джерел, теоретичних засад та правозастосовної практики розкрито сутність та процесуальні особливості реєстраційної діяльності в умовах цифровізації, сформовано пропозиції та рекомендації щодо вдосконалення норм чинного адміністративного та адміністративно-процесуального законодавства.

Здобувачем сформовано, що поняття «реєстраційна процедура», як системне та складне утворення, що впливає на різні суспільні відносини, має свою специфіку та різновиди, а отже потребує відповідного законодавчого закріплення. Доведено, що за допомогою принципів системного підходу, єдності та зв'язаності, реєстраційна процедура, з одного боку, складається із

послідовних дії, які входять у її систему, кожна із яких має свої характерні ознаки та свої цілі, а з іншого, всі вони повинні зберігати її цілісність, єдність зв'язків, як в середині самої процедури так із навколишнім середовищем. Так як, реєстраційна процедура також є частиною іншої більш складної системи – системи державної реєстрації.

З'ясовано, що адміністративно-правовий статус Міністерства юстиції України у сфері реєстраційної діяльності характеризується адміністративною правосуб'єктністю, яка обумовлена адміністративними нормативними (компетенційними) актами. У зв'язку із тим, що адміністративно-правовий статус Міністерства юстиції України у сфері реєстраційної діяльності недостатньо врегульовано у чинному законодавстві, необхідно закріпити норми щодо: цілей, завдань, прав, обов'язків у сфері реєстраційної діяльності; підвищити відповідальність посадових осіб Міністерства юстиції України, через впорядкування видів відповідальності (цивільно-правової, дисциплінарної, матеріальної, адміністративної, кримінальної) за наслідки рішень, що приймаються ними в сфері реєстраційної діяльності.

Доведено, що зміст процедури реєстрації нормативно-правових актів полягає в тому, що держава в особі уповноважених нею органів – Міністерства юстиції України, гарантує їх відповідність Конституції, чинному законодавству України, міжнародним договорам, євроінтеграційним процесам, антикорупційним принципам та гендерній державній політиці а також враховує практику Європейського суду з прав людини, шляхом експертного дослідження для визначення зазначеної відповідності, занесення у державні реєстри та офіційного оприлюднення.

Таким чином, висновки дисертації є цілісними, логічними та обґрунтованими, відповідають меті за завданням дослідження та містять важливі теоретичні положення щодо вдосконалення адміністративного законодавства у сфері реєстраційної діяльності Міністерства Юстиції України.

Повнота викладення наукових результатів в опублікованих працях здобувача

Основні положення та результати дисертації оприлюднені й обговорені на семи міжнародних, всеукраїнських науково-практичних конференціях, семінарах, круглих столах: «Актуальні завдання та напрями розвитку юридичної науки у XXI столітті» (м. Львів, 20–21 жовтня 2017 р.), «Сучасні правові системи світу в умовах глобалізації: реалії та перспективи» (м. Київ, 9–10 березня 2018 р.), «Теорія і практика сучасної юриспруденції» (м. Київ, 7–8 грудня 2018 р.), «Актуальні проблеми реформування системи законодавства України» (м. Запоріжжя, 25-26 січня 2019 р.), «Актуальні питання розвитку та взаємодії публічного та приватного права» (м. Львів, 15–16 березня 2019 р.), «Юридична наука України: історія, сучасність, майбутнє», (м. Харків, 1–2 листопада 2019 р.), «Актуальні питання та проблеми правового регулювання суспільних відносин», (м. Дніпро, 6–7 березня 2020 р.).

Перелік наукових праць, що опубліковані здобувачем та аналіз їх змісту свідчить про те, що наукові результати, висновки та рекомендації дисертаційного дослідження достатньо повно викладені у вітчизняних наукових фахових виданнях, пройшли апробацію у науково-практичних конференціях і матеріалах круглого столу.

Дискусійні положення дисертаційної роботи

За результатами розгляду роботи, потрібно також звернути увагу дисертанта на наступні дискусійні положення в роботі:

1. Недостатньо обґрунтованим є твердження здобувача висловлене в науковій новизні, що “Міністерство юстиції України здійснює свою діяльність в умовах розпочатого глобального процесу цифровізації та четвертої технологічної революції.

2. Робота тільки би виграла би, якби автор провів власні соціологічні дослідження та з'ясував думку громадян щодо введення тільки електронної форми реєстраційної діяльності.

3. Досить спірним є твердження автора, що принцип територіальності необхідно трактувати не за адміністративною ознакою, а за географічною (підрозділ 1.2).

4. Потребує додаткового обґрунтування висновки автора, що підвищити відповідальність посадових осіб Міністерства юстиції України за наслідки рішень, що приймаються ними в сфері реєстраційної діяльності, необхідно через впорядкування видів відповідальності (цивільно-правової, дисциплінарної, матеріальної, адміністративної, кримінальної),

В тім зазначені зауваження та побажання мають переважно дискусійний характер, тому суттєво не впливають на загальну позитивну оцінку роботи.

Загальні висновки

Дисертаційна робота Желінського Віталія Миколайовича на тему «Адміністративно-правові засади реєстраційної діяльності Міністерства юстиції України» виконана на високому науковому рівні, є завершеним самостійним дослідженням, характеризується єдністю змісту і свідчить про особистий внесок здобувача в науку.

Висновки та рекомендації, що отримані під час дослідження мають важливе практичне та теоретичне значення для оптимізації та підвищення ефективності здійснення реєстраційної діяльності Міністерством юстиції України.

За змістом та оформленням дисертація **Желінського Віталія Миколайовича** відповідає вимогам Порядку присудження наукових ступенів. Зміст автореферату ідентичний змісту дисертації та її основним положенням.

Отже, дисертаційне дослідження на тему «Адміністративно-правові засади реєстраційної діяльності Міністерства юстиції України» є комплексним, завершеним монографічним дослідженням, а його автор – Желінський Віталій Миколайович гідний присвоєння наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07. – адміністративне право і процес; фінансове право, інформаційне право.

Офіційний опонент:

кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри галузевого права та правоохоронної
діяльності Центральноукраїнського
державного педагогічного університету
імені Володимира Винниченка

О. А. Сокурєнко

3
Проректор
наукової роботи

